

ចំណេកទី ១
សេចក្តីផ្លូវ

Draft

សំណងជើង

សេចក្តីថ្លែង

៩. ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចនៅតាមបណ្តាប្រទសម្បយចំនួននៅលើពិភពលោក គួរដំណាក់កាលដំបូង ជានិច្ចដោកាលតែប៉ះបានលើធនធានធម្មជាតិ ដែលជាប្រភេទធនធានដែលសំខាន់សំរាប់ប្រចាំថ្ងៃ ស្ថីលាក។ ដោយឡើងសំរាប់ប្រទេសកម្មជាក់បានបាប់ផ្លូវលើការធ្វើអាម៉ីនីកម្ម ធនធានក្នុងប្រជាធិបាយ ឬប្រជាពលិសម្បទាន និងការការបែនព្រឹកដើម្បីក្នុងសិកម្មជាបន្ទប្បាប់។ ការព្រឹកដើម្បីដំណាំកិសិកម្ម និងដំណាំសុវត្ថកម្មនេះត្រូវបានអនុវត្តតាមប្រព័ន្ធឌីយោះគឺ: (១) តាមប្រកាសព្រមទាំង ដើម្បីទានសេដ្ឋកិច្ច និង (២) តាមប្រកាសចំការដំណាំក្នុសរ។

៣. ជាមួយនឹងអន្តរកម្មរាយការពាណិជ្ជកម្ម និងការរំលែកដែលត្រូវបាននេះ រាជនគន់នឹងកំណើនត្រូវបានដោឡើង នៃការអភិវឌ្ឍន៍សង្គមចូលរួមចុះឃ្លាសំស្ថាត ដើម្បីស្វែងរករាយការពាណិជ្ជកម្ម នៃត្រូវការណ៍ដែលត្រូវបានដោឡើង ទៅលើកម្មិតសេវាកម្មសុខភាព ការស្វែងរកនឹងការពាណិជ្ជកម្ម នៃជនិកភាគកសិកម្ម និងការស្វែងរកនឹងការពាណិជ្ជកម្ម នៃជនជាតិដូចជាអ្វីក

៤. ដោកពិតណាស់ដើលបានកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍ទាំងនេះ ទៅតិចប៉ុណ្ណោះប៉ុណ្ណោះ តើដីលើប៉ះពាល់លើជន
ជាតិ និងដឹកការស់នៅបែបសំប្រជាធិថន្នុងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដូច្នេះហើយខ្លួនគំរាងអភិវឌ្ឍន៍
ទាំងនេះ ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់រួមទាំងការរៀបចំនូវហេតុប៉ះពាល់លើសាធារណៈចំណែក

៥. នៅក្នុងសារភាពដែលយើងកំណុងត្រួតដើង និងមើលយើងចាំបាច់ ធនធានព្រៃណីការតែមេរិល ខ្លួន ទៅក្នុងសារភាពដែលយើងកំណុងត្រួតដើង និងមើលយើងចាំបាច់ ធនធានព្រៃណីការតែមេរិល ខ្លួន បែងប្រជុំដែលសហគមន៍ទៅលើធនធានទាំងនេះ យើងគូរតែបង្កើតក្នុងសារភាព បែងប្រជុំដែលសហគមន៍ទៅលើធនធានទាំងនេះ យើងគូរតែបង្កើតក្នុងសារភាព

៩. ដ៏ការពិតិភាស់ដែលថា នៅពេលដែលយុទ្ធសាស្ត្រនៃការអភិវឌ្ឍន៍បានប្រឆាំងតាំបន់ម្មយាយទៅជាតាំបន់កសិ៍-ខស្សាបកម្មហើយនេះ ដូចដែលជាអត្ថប្រយោជន៍សំបែកប្រជាធិបតេយ្យមួលដ្ឋានគឺការពេមកនូវកិច្ចបុលរកដាក់លាក់ម្មយាយនៅក្នុងសង្គមដែលបទ។ ព្រមទាំង នៅពេលដែលទិន្នន័យការធ្វើលំការងារដែលស្ថិតក្នុងកម្មករណៈសន្តិ៍: កើនឡើង កំពើតីនៅដលចំណូលត្រួសកំណែនលក្ខណៈល្អប្រសើរទៅតាមនោះដើរ។ ដែលទូទៅដលកំណើននៃលទ្ធភាពទិញដូចដែលដែលបានប្រឆាំងតាំបន់ម្មយាយទៅជាតាំបន់កសិ៍-ខស្សាបកម្មហើយនេះ តាមយោងការបំពេញសេចក្តីត្រូវការទៅនឹងក្រុងសេកកម្មផ្លូវការបេសសំសាគមនូវ។

៤. យុទ្ធសាស្ត្រចុគាងាបស់កដ្ឋានកិច្ចាល បានផ្តល់អាជីវកម្មសំដល់ការណើសូយិស៊យកសិកម្ម គួរចំណោមឲ្យសំខាន់ថារៀងរៀន ដើម្បីជួញការអភិវឌ្ឍន៍ប្រទេស ដោយសំអានទៅលើសភានុពលន័រដូរកេលនយោបាយដែលមានភាពអនុគ្រោះ លក្ខណៈ: កុមិសាស្ត្រនិងអាកាសធាតុដែលអំណោយដែលលួយ និងធំនានដីទំនរដែលសម្បូរណីដោតិ អាចដំឡើងដំឡើងមុខ ជាតិសេសដំណំកសិ-ខសុហកម្ម ឯុទ្ធទានដំណាក់កែសុជាតិដើម្បី ដើម្បីលិតជំកសុសម្រាប់តម្លៃការកូងប្រុក និងលក់បច្ចាជាលើខ្លួន អនុដោតិ។ ដើម្បីទ្វាករលីកស្សែយឲ្យសំយកសិកម្មនេះសម្របបានដោតដំយ៉ា យុទ្ធសាស្ត្រទាំងពាណិជ្ជកម្មហូវិនីយកដោតិ និងអនុដោតិបស់កដ្ឋានកិច្ចាល កិច្ចាលដើម្បីគ្របាទឱ្យសំខាន់គួរចំណោមយោបាយកាត់បន្ថយ ការព្រៀករបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងជួញមានកំណែនសេដ្ឋកិច្ចដោតិ តាមរយៈក្រុមហូវិនីយកអភិវឌ្ឍន៍ និងម្បូរទានសេដ្ឋកិច្ច គួរការអភិវឌ្ឍន៍ដែលបទមូលដ្ឋាន ការអភិវឌ្ឍន៍សេវាកម្មសាធារណៈ (ផ្លូវប្រឈម សាលាហ្វេ មណ្ឌលសុខភាព បាយកលអគ្គិសនី ទឹកស្អាត...) ការផ្តល់ការណានុវត្តការដោឋាន និង ផ្លូវមានចន្លោនសេដ្ឋកិច្ចនៅក្នុងតំបន់។

๑-๙ เคล็บดำเนิน

- កំណត់ស្ថានភាពហិស្សានធ្មោដាកិដែលមានស្រាប់ (ដន្លានរូបសាស្ត្រ ធនធានដីសាស្ត្រ និងធនធានសង្គម)
 - ធ្វើការការយកថ្មីឡើងវិញអំពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចសង្គមនៅក្នុងសហគមន៍ ដែលប្រឈមនឹងការទទួលនៅត្រួតពិនិត្យអាជ្ញាក្រក់ពីសកម្មភាពរួមារដអភិវឌ្ឍន៍។
 - កំណត់អំពីបញ្ហាដែលការបើប្រាសដដឹងកួនុងពេលបច្ចុប្បន្ន និងផ្តល់អនុសាសន៍សម្រាប់ជុំដ្ឋានការបុំបញ្ជីដីដ្ឋានស្ថាន។
 - រៀបចំនៃការប្រើប្រាស់មុលនិធីអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍។

១៧. ទាយការណ៍នៃការរៀបចំឡើងហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមពេញលេញបស់គ្រោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកោសុ

- រៀបចំផែនការប្រើប្រាស់មូលនិធីអភិវឌ្ឍន៍ សម្រាប់រៀបចំកម្មវិធីស្ថាកុណភាពបរិស្ថាន (Environmental Development Program)។
- កំណត់ស្ថានុពលដឹលប៉ះពាល់អីដូមានទៅលើគុណភាពបរិស្ថាន (បរិយាកាស ទីក និងដី) និងផ្តល់នូវវិធានការការត់បន្ថយ។
- កំណត់ស្ថានុពលដឹលប៉ះពាល់អីដូមានទៅលើសង្គមកិច្ចសង្គម និងផ្តល់នូវវិធានការការត់បន្ថយ។
- រៀបចំផែនការគ្រប់គ្រងបរិស្ថាន និងផែនការការត់បន្ថយដឹលប៉ះពាល់សង្គម។
- ធ្វើវិភាគ និងរៀបចំឡើងសង្គមកិច្ចបរិស្ថាន និងសង្គមរបស់គ្រោង។
- រៀបចំកម្មវិធីត្រួតពិនិត្យ និងរៀបចំឡើងបរិស្ថាន និងសង្គមសម្រាប់គ្រោងនេះ។

១៨. វិធីសាស្ត្រ និងទំហំនៃការសិក្សា

១៩. វិធីសាស្ត្រអាជីវកម្មរៀបចំឡើងហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមពេញលេញសម្រាប់គ្រោងនេះ (មានពិពណ៌នាទីស្ថាបន្ទាត់ក្នុងដំណឹងទី២) មានចំណុចគោលសំខាន់ៗមួយចំនួន ដូចជា៖

- ការសិក្សាអំពីផែនធានហិស្ថានដូចខាងក្រោម និងសង្គមដឹលមានស្រាប់នៅក្នុងគំបន់គ្រោង ដោយផ្តាគតសំខាន់ៗទៅលើផែនធានរួបសាស្ត្រ ធនធានដីសាស្ត្រ និងផែនធានសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម។ ទីនេះយសម្រាប់ការសិក្សានេះ ត្រូវបានប្រមូលតាមវិធីសាស្ត្រសំខាន់ៗចំនួនពី គឺ៖
 - ការប្រមូលទីនេះយនិងតំណែងបច្ចេះ ទីនេះយពាក់ព័ន្ធនិងផែនធានរួបសាស្ត្រ ធនធានដីសាស្ត្រ និងផែនធានសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមដឹលត្រូវបានសិក្សាដើម្បី ត្រូវបានយកមករីប្រាឪស់ជាងកសារដំនួយសិក្សា មានដូចជា៖
 - ផែនទី (ទីនេះយដូចជាលីត្រាលើ GIS & RS Datasets, 2010)៖ ផែនទីយេរោះ កម្ពស់, ផែនទីកុណភាពសាស្ត្រ, ផែនទីបោនលេខា, ផែនទីចំណាត់ថ្នាក់ប្រភេទដី, ផែនទីចំណាត់ថ្នាក់ទីដីម្រាល, ផែនទីប្រព័ន្ធដូរទីក, ផែនទីប្រើប្រាស់ដីក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន។
 - ទីនេះយដីរួបសាស្ត្រ (Bio-physical Data) ពីក្រសួងផែនធានទីក និងខេត្តិយមសម្រាប់ខេត្តក្រោច៖ (ឆ្នាំ២០០៥-២០១៣)។
 - ឯកសារដីរួបសាស្ត្រទូទៅឆ្នាំ២០០៥, ការអេឡិតអំពីសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមកិច្ចកម្មដាច់ឆ្នាំ២០០៥, ២០១០, ពោយការណ៍រៀបចំឡើងហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន និងសង្គមដំបូង, ឯកសារតំណែងមានស្នើសារភាពយុទ្ធសាស្ត្រ ឆ្នាំ២០១៥។
 - ការប្រមូលទីនេះយនិងតំណែងដឹលត្រូវសិក្សា៖
 - ធនធានរួបសាស្ត្រ៖ គុណភាពខ្សោយ, សម្រេច និងរំព្រោះ, ការគិតគុណភាពទីក្រោមដី, ការគិតគុណភាពទីក្រោមដី, ការគិតគុណភាពដី
 - ធនធានដីសាស្ត្រ៖

- ✓ ត្រូវអេកូឡូសីធម៌ ស្ថានភាពព្រៃកុងតម្លៃសិក្សា, សាធារណ៍រក្សាទីតិចតុងតម្លៃសិក្សា, ប្រកែទេរើប្រាការបានដោយច្បាប់, ដួងសិក្សាត និងមានលើផ្តាយការរៀបចំ ខ្ពស់-អនុខ្ពស់គម្រោះ និងប្រើប្រាស់ផែនទី (ទិន្នន័យផ្តាចាលព្រមទាំង GIS & RS Datasets, 2010) មានជូនជាត ផែនទីគម្រោះព្រៃកុងតម្លៃ ២០០២, ផែនទីគម្រោះព្រៃកុងតម្លៃ ២០១៦, ផែនទីគម្រោះព្រៃកុងតម្លៃ ២០១០, ផែនទីរបៀបស្នូវក្រោម
 - ✓ សត្វអេកូឡូសី (សត្វស្ថាប, បនិកសត្វ)
 - ✓ មធ្យាដាតិ
 - ធនធានសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម: ស្ថានភាពកុមិសាស្ត្រ, ស្ថានភាពប្រជាសាស្ត្រ, ផ្ទះសំរៀង និងទ្រព្យសម្រួលិកប់សំគ្លិសា, ការប្រើប្រាស់ទីកន្លែងបាយមពល, ការគ្រប់គ្រង និងការ កាន់ការបៀវត្សី, លទ្ធភាពអាស្រែយដែលពីធនធានធម្មជាតិ, ប្រកតចំណូលសំខាន់របស់ គ្លិសា, សេវាសាធារណៈ, ព័ត៌មានអំពីក្រុមហ៊ុននិងយោគអភិវឌ្ឍន៍ដីសម្បទាន, ស្ថានភាពចំណាក់ចំណូលស្រុក, សម្រួលិកប្រើប្រាស់ ទំនួលប្រាប់ប្រាញពណ៌, ទស្សន៍: បេស់ប្រជាពលដ្ឋានបំពារ់ដែលដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច និងសំណូរមេទា បាយយោង:ការរួចរាល់សម្រាន, ការប្រជុំពីគ្រោះយោបល់ដោក្រុម (FGD), សិក្សាសាលាតិក្រោះយោបល់ និងការវិភាគ ដោយកម្មវិធី SPSS។
 - ការវិភាគអំពីតម្លៃបិស្ថាន-សេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម: វិភាគការខ្សោចខាតតម្លៃបិស្ថាន- សេដ្ឋកិច្ចសង្គមដោយសារសេវកម្មភាពគ្រប់ និងវិភាគអំពីតម្លៃសេដ្ឋកិច្ចគ្រប់គ្រងអភិវឌ្ឍន៍ដំណោះស្រាយ។
 - ការវិភាគអំពីហេដុប៊ី: ពាល់បិស្ថាន និងវិធានការការតំបនយ តួនាទីដែលមុនប្រតិបត្តិ, ពេលប្រតិបត្តិ និងរក្សាយប្រតិបត្តិ។

១.៣ ការផ្តល់បច្ចេទយករណ៍

- មួលនីយសង្គប
ដំពុកទី១ សេចក្តីផ្តើម
ដំពុកទី២ ធីសាស្ត្របារាំង
ដំពុកទី៣ ក្របខណ្ឌច្បាប់ជាតិ
ដំពុកទី៤ ការពិភាក្សាទីក្រុមរោង

ព្រមទាំងការណែនាំរបស់ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ដែលកំណត់ឡើង

ជំពូកទី៥ ការពិពណ៌នាបិធីស្ថានដែលមានស្រាប់
ជំពូកទី៦ ការចូលរួមពីសាធារណៈជន
ជំពូកទី៧ ហេតុប៉ះពាល់បិស្ថាន និងសង្គម និងវិធានការការតែបន្ថយ
ជំពូកទី៨ ដែនការគ្រប់គ្រងបិស្ថាន (ផ.គ.ប)
ជំពូកទី៩ ក្រុមអំពីតម្លៃបិស្ថាន-សង្គកិច្ច និងសង្គម
ជំពូកទី១០ សន្លឹជាន និងអនុសាសន៍
ខបសម្រេច